DE CURAÇAOSCHE COURANT.

Deel XXIV. ZATURDAG den 16den JULY 1836. N. 29.

BEKENDMAKING.

Koloniale Secretary te Curaçao
den 8 July 1836.

DE HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber dezer kolonie heeft by dispositie van den 29 Juny d. j. N°. 422, aan den Heer G. C. BERCH GRAVENHORST Doctor in de Genees en Heelkunde, admissie verleend om als zoodanig op dit eiland practyk uit teoefenen.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

Publieke Inschryving.

ONDER nadere goedkeuring van den HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber ad-int. dezer kolonie, zal de ondergeteekende Administrateur der Financien aan den voordeeligste inschryvende verleenen de leverancie van min of meer Vier Duizend(4000) EllenColetten tot kleeding der landsSlaven.

De inschryving billetten zullen met de monsters op Dingsdag den 26 dezer tot des voormiddags te elf ure, ten kantore van den Administrateur voormeld worden aangenomen.

J. PH. BOSCH.
Den 8 July 1836.

OPROEPING.

AL de genen, die vermeenen mogten eenige pretentien te hebben ten laste den ab-intestato Boedel van wylen ANNA CHRISTINA MAMBURG, alhier overleden, worden by deze opgeroepen om hunne vorderingen binnen den tyd van *Zes Weken* ter Weeskamer alhier inteleveren.

Namens het Collegie der Wees- Onbeheerde en Desolate Boedel Kamer alhier,
G. VOS Jz.,
Den 7 July 1836. Weesmeester.

DE ondergeteekende op daartoe gedane verzoek met overlegging van zyn doctorale diploma van het gouvernement dezer kolonie de vereischte admissie tot de uitoefening der Genees en Heelkunde verkregen hebbende, brengt zulks ter kennis van het geëerd publiek en beveelt zich in deszelfs gunst aan, terwyl hy tevens aan onvermogenden zyne hulp gratis aanbiedt. Zyne woonplaats zal zyn in de Heeren Straat N°. 35.

G. C. BERCH GRAVENHORST.
Den 8 July 1836.

Natuurkundige byzonderheden.

Een raadselachtig Natuurverschynsel aan de Amazonen-Rivier in Zuid-Amerika, wordt door Prof. Pöppig in zyne Reis door Chili, Peru en op de Amazonenrivier in de jaren 1827—1832, beschreven, II deel, pag. 412.—

Zeer zacht, zegt hy, breken de golven tegen den zandigen oever der rivier en ook niet het geringste geraas stoort de rust van den nacht. In deze stilte, die als eene stilte des doods is, hoort men het gesnor van het insect op den grond, en het opspringen van enkele visschen in het midden van den grooten vloed. Ook aan den hemel heerscht dezelfde rust, en men ontwaart geen voorbyzwevende wolkje, dat de heldere banen der hemelbollen aan het gezigt onttrekt:— *Plotseling bruisen de wateren in de verte, even als of de eene golf over de andere henen rolt, en, naar mate die vreemde toon nader komt, wordt men in de daad eene buitengewone beweeging gewaar in het midden van de, door de maan verlichte, watervlakte.* Allengskens neemt dat geluid *wederom af, dat in de verte weêr verdwynt.*— Ontsteld fluisteren de ontwakende Indianen malkander dan wat in, want zy houden dit verschynsel voor de uitwerking van een reusachtig tweeslachtig dier (amphibie), dat nog nooit iemand gezien heeft; maar welks aanwezen toch ieder natuuronderzoeker, die de natuur in die streken kent, voor mogelyk houdt.—In eene aanmerking zegt de Heer Pöppig daaromtrent nog het volgende. Het opgenoemde gedruisch, het best te vergelyken met het gedruisch van eene by hevigen wind den stroom opzeilende boot, heb ik zelf op meer dan ééne plaats in eenen zydearm van den *Solimoe* naby *Fonteboa* zelfs driemaal herhaald en duidelyk gehoord, en eens zelfs met het bloote oog de sterke beweging en golfslag in het midden der rivier kunnen zien. Wy waren by het waarnemen dezes ongewoon geval telkens op eilanden, en de Indianen niet weinig verschrikt. Nooit heeft men dit verschynsel by dag waargenomen. Van de eigenlyke Reuzenslang (*yacumaman*) welke men vooral in *Maynas*, geheel niet zeldzaam op de palisadas aan den oever uitgestrekt ziet liggen, onderscheiden de Inboorlingen dit raadselachtige verschynsel algemeen en geheel eenstemmig. Digt by *Ega* heeft men in de groote meren opeenstapelingen van dierlyke uitwerpselen, met beenderen van *Capyguaras* en van *Lamantgnan* vermengd, gevonden, welke, naar de beschryving, kegelachtige hoopen van vyf voet vormen, eenen afschuwelyken stank verspreiden, en van een veel grooter dier afkomstig moeten zyn, dan men tot hiertoe nog ergens kent. Het geloof aan het aanwezen van een monsterachtig groot tweeslachtig dier vindt men overal aan de Amazonen-Rivier, en wordt door de waarschynlykheid niet tegengesproken. Zelfs de onbevooroordeelde Martius schynt aan het aanwezen van zulk een schepsel niet te twyfelen.

Merkwaardige Begraving, door instorting van eene Kolenmyn, gedurende 23 dagen, en aanvankelyke Uitredding.

"Op den ochtend van Donderdag, den 8sten October ll. zonk een gedeelte van het gewelf der Kolenmynen, aan den Hertog van COIGNY, te Killgrammie, naby bet dorp Daily in Ayrshire, behoorende, in, en alvorens al het volk uit de plaatsen, waar het arbeidde, kon ontkomen, zag JOHN BROWN, een inboorling van Mid Lothian, ongeveer zestig jaren oud, den uitgang gestopt. Ten gevolge biervan bleef hy in zyn onderaardsche verblyf opgesloten tot Zaturdag den 31sten, ten vier ure des morgens, wanneer hy aan lucht en vryheid teruggegeven werd; zynde alzoo drie en twintig dagen lang zonder eene mondvol spys gebleven! Toen hy bedolven werd, had hy eene geringe hoeveelheid tabak by zich en twee kleine fleschjes lampolie. Van deze laatste had hy gepoogd een gedeelte door te zwelgen, doch was er niet toe in staat geweest, en het eenige wat hy, behalve den tabak, gedurende den geheelen tyd zyner opsluiting tot zich nam, was een sterk met staal bezwangerd water, dat hy binnen de kleine uitgestrektheid zyner gevangenis vond, en dat, zeide hy, alleronaangenaamst smaakte. Zyn geest bleef volkomen bedaard en is nog zeer helder; geen oogenblik wanhoopte hy, dat men hem eindelyk redden zou, en zyn grootste angst was over het lot van zekeren THOMAS WASON, een man, by wien hy ruim twee jaren gewoond had, en die hy vreesde, dat met achterlating van eene vrouw en hulpelooze kinderen, by het ongeluk omgekomen was. Den tyd berekende hy naar het gedruisch, dat het werkvolk op deszelfs gewone arbeidstyden maakte. In de eerste en tweede week ging hy, in zyne duistere cel, die eene oppervlakte van 30 yards of Engelsche ellen had, rond, overal naar eenen uitgang zoekende om te ontkomen, doch in de laatste tyden werd hy zoo zwak, dat hy zelfs zynen eenigen, onsmakelyken drank, het mynwater, niet meer bereiken kon. Het gevoel van honger had hem reeds den tweeden dag verlaten, hetgeen in zekere mate aan de zamentrekkende kracht van het water toegeschreven mag worden. Toen men hem ontdekte, lag hy uitgestrekt op den grond, voorover op zyne borst, byna levenloos, de uiterste leden koud, zyne stem tot die van een klein kind of fluisterend mensch verzwakt, en zyn ligchaam zoo mager, dat hy het *levende geraamte* had kunnen verbeelden. Zyn ongeschoren baard, ingezonken gelaatstrekken en glasachtig oog gaven hem hierby een onderaardsch voorkomen. Over het algemeen ontstaat er groot gevaar uit het onvoorzigtig toedienen van voedsel aan lieden, die het lang ontbeerd hebben. In BROWN's geval maakten zyne medearbeiders gelukkiglyk hem eerst den uitgedroogden mond voorsigtiglyk met een weinig boter glad; daarna werd hem melk, arrowroot en Spaansche wyn, by regelmatige tusschenpoozen, en by kleine lepels vol ingegeven; zynde melk het eerste geweest, hetwelk hy, toen men hem vond, verlangd had. Zyn pols is geregeld en sterk, zyne tong zuiver en vochtig, zoo dat, blyft hy op dezelfde voorzigtige wys gevoed worden, er alle hoop op zyn herstel is. Toen Dr. HILL, de predikant der plaats, hem bezocht, strekte hy zyne hand naar hem uit, en verzocht hem God voor zyn behoud te willen danken. Hy geeft veel tevredenheid te kennen over de deelneming, welk zyn geval in het omliggende land verwekt heeft, en dankt met eenen nog akeligen grimlach de talryke bezoekers, welke het gebeurde van aanmerkelyke afstanden naar de nederige hut, waar hy thans ligt, gelokt heeft.— In vroegeren tyd is hy reeds eenmaal, drie dagen en drie nachten lang, in eene kolengroef bedolven geweest; ook berigt men ons, dat hy eens schipbreuk geleden heeft."

Zoo luidde het eerste berigt; later bezweek hy, gelyk uit het onderstaande blykt:

"De arme Mynwerker JOHN BROWN, die zulk eenen langen tyd in de kolenmyn van Killgrammie zonder voedsel het leven behouden had, is na zyne redding Dingsdag den 10den November bezweken. Men had hem voorzigtig kleine hoeveelheden eerst melk, wyn, daarna arrowroot, later verdund bier en eindelyk ook een paar lepels haverpap toegediend; doch, schoon hy niets weder uitwierp, ging ook niets verder dan de maag; zyne ingewanden schenen alle verteringskracht verloren te hebben. Zelfs een luttel sterken drank, welken men hem eindelyk, op zyn verlangen gebruiken liet, bragt geene verandering te weeg. Zyn pols, die aanvankelyk, vol en sterk, ongeveer 62 of 63 slagen deed, was een etmaal vóór zyn overlyden tot 76 gerezen, wel niet zeer vol doch volkomen regelmatig. Hy was 65 jaren oud. Men oppert thans de vraag, zoo men hem in den atmospheer der myn, waar hy zoo lang het leven behouden had, had laten blyven en aldaar vekwikt had en opgepast, of er alsdan niet mogelykheid van redding geweest ware? Toen men hem vond, was hy zoo vermagerd, dat men door zyn buik de ruggegraat voelen kon."

BEKENDMAKING.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 15 July 1836.

NAMENS den HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber ad-interim dezer kolonie, wordt by deze bekend gemaakt, dat de zetting van het brood voor de volgende week, eindigende den 23 dezer, als volgt is bepaald: het brood van vyftien Cents moet 16 Oncen wegen en van mindere pryzennaar evenredigheid; zullende het zoogenaamde fransche brood van den voormelden prys een once minder mogen wegen; op pœne als by de Publicatie van den 16 Maart 1824 is vastgesteld.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

Ter plaatsing ingezonden.

HET Gouvernement dezer kolonie geacht hebbende, dat het van het grootste belang voor de zeevaart zoude zyn om op het laagste zuidpunt van het eiland Bonaire, eenen steenen toren en baken te plaatsen, ten einde de gevaren afteweren van te verzeilen, waaraan de vaartuigen zyn blootgesteld en daarna, zy het mogelyk, den zeer vervallenen Dingeman's toren op het Eiland Klein Curaçao in behoorlyke orde te brengen, heeft om dit doel te bereiken de medewerking der ingezetenen dezer kolonie ingeroepen, en daar het nut van die onderneming algemeen wordt erkend, besloten om de zulken, die gewis geen gering getal zullen uitmaken, welke het zy in geld of wel in materialen daartoe zouden willen bydragen, door eene Inteekenings lyst, welke ten burele van den Kolonialen Ontvanger zal geopend liggen, daartoe in de gelegenheid te stellen.

De ondergeteekenden, als deswege in Commissie benoemd en gekozen, kwyten zich by deze van den hun opgedragenen last, met zoodanige lyst het geëerde publiek ter teekening voorteleggen in de verzekering dat de inschryvers naar hunne vermogens zullen bydragen om het voorgestelde plan met den meesten spoed te kunnen ten uitvoer brengen.

Curaçao den 29 Juny 1836.

(get.) I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.
C. L. VAN UYTRECHT.
A. MATTEY.
O. M. DACOSTA.
P. L. DE HASETH.

DE ondergeteekende, by dispositie van den HoogEd. Gestrengen Heer Gezaghebber ad-interim dezer kolonie, dd. 29 Juny d. j. N°. 423, belast met den ontvangst, de bewaring en weder uitbetaling van de bydragen tot het daarstellen van eenen toren en baken op de lage zuid-oost punt van het onderhoorige Eiland Bonaire en op Klein Curaçao, maakt hierby bekend, dat het bedrag der storting tot dat einde in de jongst verloopene week plaats gehad ten bedrage van *f* 202 00.

vermeerderd is door de volgende bydragen, als van

den Heer	M. Ricardo . . . . . . „	5 00.
„ „	Hk. Schotborgh Jz. . „	20 00.
„ „	H. van der Meulen . „	20 00.
„ „	Mr. J. B. Gravenhorst „	20 50.
„ „	J. Berkhout Molenaar, Kapt. Luit. ter zee . „	20 00.
„ „	J. L. Moors, 1e, Luit. Magazynmeester der Artillerie . . . . . . „	20 00.
„ „	v. R. adelborst der 2e. klasse te Medemblik „	10 00.
„ „	B. J. Weymar . . . . „	20 00.
„ „	G. W. Hellmund . . . „	20 00.
„ „	A. De Meza & Sons „	20 00.
„ „	G. de Haseth . . . . . „	15 00.
„ „	Eliao Lopez . . . . . „	20 00.
„ „	J. C. Jandroep . . . . „	20 00.
„ „	E. P. Brandao . . . . „	10 00.
„ „	A. H. & J. Senior . . „	15 00.
„ „	August Muller . . . . „	10 00.
„ „	J. Ph. Bosch . . . . . „	15 00.
„ „	P. Koentze . . . . . . „	5 00.
„ „	A. Mattey . . . . „	40 00.

Dus tot heden *f* 527 50.

Curaçao den 15 July 1836.
De Koloniale Ontvanger,
C. L. VAN UYTRECHT.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 15 July 1836.

NAMENS den HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber a. i. dezer kolonie, wordt by deze ter kennisse van de belanghebbenden gebragt dat de Commissie tot doleantie over het 1 percent patentregt op aanstaande Woensdag den 20 dezer in de Raadzaal op het Gouvernements Huis van des morgens te tien ure zal zitting nemen tot het aanhooren en beslissen der bezwaren over de rekeningen van het voorzeide patentregt.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

LYST van de ter Koloniale Secretary liggende onafgehaalde brieven, aangebragt sedert de laatste acht dagen.

Theodorus Marconnier.	Yrmiao Levy Maduro.
Barbelina Lackrum.	Johannes F. Columba.
Johannes Delannoy.	Manuel Tello.
Susana Fermina Servo.	Maria de los Santos Bello.
Ines Coen.	Sophia Levey.
Oliana Francisca Wever.	J. H. Cruger.
José C. Swain.	Sarah Cohen Henriquez.
Vicente Ybarra.	Henry Price.

Curaçao den 15 July 1836.
De Commis, belast met de opgemelde directie,
C. GORSIRA.

VERWITTIGING

AAN allen, die op eene geprojecteerde uitgave der "*Kaart van Curaçao*" volgens de opname der Brigade Ingenieurs, hunne namen ter bevordering en tot in stand brengen derzelve, ingeteekend hebben, kunnen, daar dezelven nu met de JOANNA JACOBA, van Holland aangekomen zyn, tegen de betaling van *f* 5. ontvangen. Ook anderen, die niet ingeteekend hebben, nu eene kaart wenschende te bezitten, kunnen dezelve verkrygen voor *f* 7. ten Pakhuize van

A. W. HELLMUND.

Den 11 July 1836.

VOLDOENENDE aan eene voor my en Echtgenoote gevoelige en droevige pligtsvervulling, zoo geef ik by dezen kennis aan vrienden en bekenden, dat het den Almagtige behaagd heeft onze Dochter ADRIANA VINCK, Echtgenoote van den Weled.Gest.Heer J.H. BEUNKE, 2de Luitenant Kommandant van het detachement Jagers op het eiland St. Eustatius, op den 2den dezer tot zich te roepen, nog slechts in den ouderdom van 26 Jaren, 15 maanden gehuwd en moeder van een nog weinige maanden oud dochtertje. Een iegelyk zal met my het smartvolle van deze op gisteren over St. Thomas ontvangene tyding beseffen.

Curaçao den 14 July 1836.
J. L. MOORS.

OVERLEDEN.

Op den 3den dezer, de Heer MARTIS CURIEL, in den ouderdom van ruim 68 Jaren; en

Te Bonaire, op den 11 dezer, de Heer JAN CURIEL, in den ouderdom van 80 Jaren.

CURAÇAO.

Vaartuigen in en uitgeklaard sedert onze laatste.

INGEKLAARD—JULY.

9. bark Anna Isabel, Aldama,	Aruba
11. golet Aurora, Jones,	St. Thomas
bark Margaritha, Brunow,	Coro
golet Anna Celestina, Isiero,	St. Thomas
—— Helena, Evertsz,	Barcelona
brik Silsbee, Fuller,	Nieuw York
13. boot Virginia, Castillo,	Ocumare
14. golet Dorothea, Evertsz,	Aruba
—— Rose Ann, Tromp,	Rio Hacha
bark Dolores, Fernandez,	Coro
golet Gysbertha, De Brot,	St. Thomas
boot St. José, Ferrero,	Puerto Cabello
bark Rosita, Vos,	dito
15. golet Dorothea, Quant, Jaquemel, laatst van	Aruba
—— Trimmer, Salas,	St. Thomas

UITGEKLAARD—JULY.

9. golet Abeona, Huybregts,
—— Geertruida, Levy,
12. bark Anna Isabel, Aldama,
golet Fabiana, Cabazo,
13. —— Transit, Gaerste,
—— Casualidad, Gonsales,
brik Solon, Tribble,
14. golet Eagle Dejongh,
—— Rose Ann, Tromp,
15. —— Dorothea, Delange,

SCHYNGESTALTEN DER MAAN.

JULY 1836.

L. K. Dingsdag den 5 te 1 u. 0 m. 's namiddags.
N. M. Woensdag den 13 te 4 u. 13 m. 's namiddags.
E. K. Donderdag den 21 te 10 u. 29 m. 's morgens.
V. M. Donderdag den 28 te 1 u. 11 m. 's morgens.

Verleden Zaturdag den 9 dezer te 9 ure 's avonds is de Noord Amerikaansche brik SUPERIOR, gevoerd door kapitein ALEX. TOMROY, ongelukkiglyk te Klein Curaçao op strand geloopen. Wy vernemen, dat het grootste gedeelte der lading, bestaande in levensmiddelen, gered zal worden.

De St. Thomas Courant, welke wy deze week ontvangen hebben, vermeldt de aankomst der tweede Mei pakket, doch behelst geene andere europesche berigten dan uit Spanje.

De veldtogt aldaar is dan in het begin van Mei geopend en de eerste krygsverrigting is geweest, het bestormen der belegerings werken van Don Carlos tegen St. Sebastiaan. Sedert vier maanden waren vele duizende boeren uit Biskaye bezig dezelven opterigten en om het materieel door middel van ossen derwaarts te vervoeren. Het schynt, dat die vesting door hoogtens wordt bestreken, waarop de Carlisten genesteld waren; hetwelk de oorzaak is geweest, dat het bestormen dier werken zoo veel bloed heeft gekost.

Indien het aan het Engelsche legioen gelukt den grooten weg naar Bayonne, die op eene myl afstands van St. Sebastiaan voortloopt, te bezetten, dan is het mogelyk om den toevoer van levensmiddelen zoo niet geheel aftesnyden, ten minste bezwaarlyk te maken: want hoewel het fransche gouvernement niet toelaat, dat er krygsbehoeften worden uitgevoerd, zoo staat hetzelve echter toe, dat er dagelyks konvooijen van koren, slagtvee en andere levensmiddelen ten behoeve der Carlisten worden uitgevoerd.

Het schynt, dat by de fransche natie de zucht naar winst de bovenhand verkregen heeft op de liefde voor liberale grondbeginselen. By andere volken triomfeert dikwyls opinie boven eigenbelang.

Het is te hopen, dat deze veldtogt een einde aan dien bloedigen burger oorlog zal maken, die nu sedert den dood van Ferdinand, in 1833 voortduurt, en die thans met zulke wreedheid wordt gevoerd, dat men over en weer niet alleen de mannen, maar ook vrouwen en kinderen doodschiet.— Zulks is begonnen met het doodschieten van de moeder van Cabrera, het hoofd der Carlisten in Valentia. Cabrera om weerwraak te nemen, liet de vrouwen en kinderen van bekende liberalen, die in zyne handen vielen, doodschieten. De liberalen deden zulks wederkeerig aan de Carlisten gevangenen, zoo dat deze oorlog tot een verdelgings oorlog is geworden.

De zaak der Koningin heeft een groot voordeel in dezen veldtogt boven de beide vorige; namelyk: het vernietigen der kloosters. Deze hebben gediend tot bergplaatsen voor krygsbehoeften en tot wykplaatsen voor den vyand. Ook dienden derzelver rykdommen om den vyand te ondersteunen. Waren deze kloosters door een besluit der regering vernietigd, dan hadden de monnikken zich gewapender hand verzet; en wanneer zy eindelyk gedwongen waren deze kloosters te verlaten, dan hadden zy de beste buit eerst geborgen; doch die plotselinge volkswoede, welke in het vorige jaar byna gelyktydig in alle steden in Spanje uitbrak tegen de klooster geestelykheid, waarby de kloosters in brand werden gestoken en de vlugtende geestelyken in de vlammen terug werden gedreven, was oorzaak, dat in eens alle kloosters verlaten werden, waarvan het gouvernement gerust bezit nam.

Eene zoo geweldadige kerkhervorming is wel eene akelige verschyning, en de Paus in zyne herderlyke brieven en aanspraak in

het consistorie der kardinalen, heeft wel gelyk om hierover ach! en wee! te roepen: de monnikken toch zyn zyne zonen, hy is hun algemeene vader; doch dit verschynsel behoort tot den gewonen loop der zaken; en de monnikken werden met dezelfde maat toegemeten, of met gelyke munt betaald, zoo als zy in 1823 en 1824 met de liberalen hebben gedaan, toen hunne magt door honderd duizend fransche bajonetten gerugsteund werd.

Wenschelyk ware het dus, dat in dezen veldtogt de wapenen der Koningin met gelukkiger uitslag bekroond worden, en dat deze uitdelgings kryg een eind neme.

Een duitsch sterrekundige geeft zyne verwondering te kennen, hoe een onkundige Amerikaan, een *Yanki*, het beschaafde Europa heeft kunnen misleiden, met zyne gewaande ontdekkingen van Herschel in de maan; en vooral de hoogere standen te Parys, waar deze tyding veel ophef maakte. Zulks is te meer te verwonderen daar de steller zich niet eens wetenschappelyk weet uittedrukken. Zoo zyn de vleugels der vledermuizen ook hare armen en handen, terwyl hy daarenboven zyn vledermuis menschen nog armen en handen geeft. Bestonden er paleizen van kristal en saffier met glanzende metaal vlammen, dan waren dezelve reeds lang door de Frauenhofer kykers ontdekt geworden.

Oorspronkelyk verscheen dit groote leugenprodukt in de *New York Evening Post* van den 31 Augustus 1835, op zeven kolommen van deszelfs reuzen formaat. Men moet bekennen, dat de Noord Amerikaansche Couranten in de kunst van te liegen het al vry ver hebben gebragt; maar hoe laat de beschaafde wereld zich zoo grovelyk bedriegen? De gesteldheid der oppervlakte der maan is geheel anders dan zy hier beschreven wordt.

Hoe groot ook een objectief glas wezen moge, zal men wegens de golvende lucht nimmer de gedaanten der dieren en planten erkennen, even zoo min als de kleuren, daar van Curaçao afgezien de atmosfeer reeds op de bergen van Coro de groene kleur der boomen en planten zoo zeer uitwischt, dat dezelve zich als een blaauwachtig graauw vertoont.

Slechts gansche troepen van dieren of menschen zouden zich als bewegelyke massas kunnen vertoonen. Misschien dat in den nieuwen refraktor te Munchen, die de volkomenste kyker is, welke er thans bestaat, by zeer gunstige omstandigheden van het weer, wel iets dat zich beweegt ontdekt wordt in de alleën van de walwerken, die eenige overeenkomst met de straten onzer steden hebben.

De *New York Evening Post* zegt dit artikel ontleend te hebben uit een Supplement van het *Edinburg Journal*, doch zulk een Supplement heeft nimmer bestaan.

SPANJE.

Het gevecht van St. Sebastiaan.

De volgende brief bevat eene belangryke tyding uit het noorden van Spanje.— Dezelve is gedagteekend den 5 Mei op de hoogten van St. Sebastiaan, en geschreven door den Generaal Evans:—

"Ik heb slechts tyd om berigt te geven van het gewigtige voordeel door Hare Majesteits krygsmagt op heden behaald. Alle vyandelyke belegerings werken aan welke zy gedurende vier maanden onophoudelyk gewerkt hebben, zyn na een hardnekkig gevecht stormenderhand ingenomen geworden. Zy zyn nu in ons bezit tegelyk met het geschut door hetwelk zy verdedigd werden, en wy zullen in den loop van weinige dagen dezelve geslegt of vernietigd hebben. Het doet my leed te zeggen dat deze overwinning niet zonder groot verlies behaald is geworden. Het is my tot nu toe onmogelyk geweest om de lyst van de vermisten op te maken; maar ik ben beducht te zullen vernemen, dat het verlies niet minder kan zyn aan dooden en gewonden, dan 60 of 70 officieren en 600 of 700 man.— De spaansche en britsche troepen wedyverden tegen elkander in hunne volhardende dapperheid, en de zwarigheden van de krygsverrigtingen vereischten zulks. Het is onmogelyk voor my om de dappere en gelukkige medewerking te beschryven die Hare Majesteits troepen ontvangen hebben van den kommandant Lord Hay, bevel voerende over het britsche eskader op deze station. Zyne Lordschap zeilde met het aanbreken van den dag de baai binnen, vergezeld van het stoomfregat Phœnix, de Salamander en de Comeet, en aanbrengende de twee regementen van het legioen, het 4de en 8ste, onder luitenant kolonel Godofrey en majoor Harley, welke oogenblikkelyk daarna gewigtige diensten bewezen; en weinige oogenblikken daarna begon het gevecht. Het britsche oorlogschip opende eene krachtvolle kannonade tegen de laatste vyandelyke verschansing; en de naauwkeurigheid met welke de kogels van de Phœnix afgeschoten werden, rakende het doel op 1500 yards, was buitengewoon groot. Eenige derzelven troffen de vyandelyke werken, en maakten eene bres, door welke onze troepen binnen trokken. De vyand verdedigde zich met meer dan gewone hardnekkigheid, doch werd op alle punten van deszelfs linie volkomen verslagen."

Er zyn ook byzondere brieven ontvangen, welke berigten: dat de uitslag van het gevecht in geene geringe mate moet toegeschreven worden aan het manhaftige gedrag van den dapperen Luitenant Generaal, die zich vóór het front van zyne manschappen plaatste, toen zy by den eersten aanval terug geslagen werden; en hen met zynen hoed in de hand toewuifde, terwyl hy blootgesteld was aan het hevige vuur van den vyand. Het groote getal onzer officieren, die gewond zyn, geeft genoegzaam te kennen, hoe hevig dit roemryke gevecht is geweest. Het getal van de Spaansche gewonden, zoo als men uit onze lyst kan zien, is ook buitengewoon groot. Generaal Evans had vooraf aanzegging gekregen van wegens Zyne Majesteit Don Carlos, dat er geen kwartier gegeven zou worden; en daar wy van niet vele Carlisten gevangenen hooren, zoo vermoeden wy, dat onze landslieden het koninklyke besluit opgevolgd en van hunne zyde weinig kwartier gegeven hebben.

Er zyn ook by de Admiraliteit berigten ontvangen van Lord John Hay, wegens het gevecht te St. Sebastiaan, in hetwelk de dubbele linie van de Carlisten bestormd werd door het britsche legioen en eenige spaansche troepen. Sebastibelza en twee andere Carlisten generaals zyn in het gevecht gesneuveld. In eene van de redouten, bemerkte men een monnik, met de opgehevene hostie, de Carlistische soldaten aanmoedigende. Toen de werken in onze handen vielen, vond men eenige kerkcieraden, welke in de plegtigheid van de mis gebruikt worden, met het bloed van dooden en stervenden besmeerd.

Kolonel Harley zeide tot de soldaten: "Nu mannen! thans is het geen gekscheren, wy hebben niet van achter de wallen te vuren; vestigt de bajonetten, loopt op hen aan en verdryft die schurken van achter hunne wallen." De aanval werd gedaan, en, toen zy tegen de linie storm liepen, hield kolonel Harley zich vast aan den schouder van een man en leunde op hem; alhoewel hy gewond was, zoo bekwam hy spoedig zyne krachten terug, dermate dat hy den aanval kon besturen, De Brigadier Generaal Schaw veroorzaakte zyne vrienden een grooten schrik. Zyne manschappen tot den aanval geleidende, nam hy zyn hoed af, en was bezig dezelve rond zyn hoofd te wuiven om hen aantemoedigen, toen hy plotseling viel. Men dacht dat hy ter neer geschoten was; maar hy stond weder op en vervolgde den aanval, zynde alleen uitgeslipt. Kapitein Knight, adjudant van Generaal Chichester werd gewond, en werd wreedaardiglyk vermoord door de troepen van Don Carlos, die hem vonden liggen. Het 7de regement gedroeg zich dapper onder hunnen braven en kundigen bevelhebber kolonel Swan.— Hun verlies is zeer groot. De bedaardheid van het legioen was te bewonderen, als men in aanmerking neemt, de uit-tergende handelwyze der Carlisten; doch het was onmogelyk om de Carlisten Generaals van de woede der soldaten te redden.— Kolonel Le Marchant werd oogenblikkelyk na het gevecht bevorderd, wegens de groote dapperheid, die hy aan den dag legde. Onder de troepen, welke zich zoo dapper in dezen aanval onderscheidden, waren vele onbedrevene rekruten. Een der officieren, die hen kommandeerde, vertelde dat zy vroegen, welke van beide, of de kogel of het kruid het eerst in het geweer zou geladen worden? Zyn antwoord was: "Gy hebt niets met kogels noch kruid te doen, vestigt uwe bajonetten, houdt uw geweer vast, en loopt iedereen, die voor U staat, door het lyf. Generaal Evans bragt den nacht van den 5den in de Venta van Ermani door, en het was waarschynlyk, dat hy die stad den volgenden dag zoude bezetten.

Eene Courant van Bayonne vermeldt: dat het britsche legioen de Carlisten den 6 verder dan Ermani heeft terug gedreven. Een der belangrykste gevolgen van het in bezit nemen van Ermani is, dat zulks den grooten weg van Frankryk onderschept, door welken weg de Carlisten aanmerkelyke konvooijen van koren ontvangen.

Dewyl Vittoria door de Portugezen bezet is, blyft Cordova vry om aanvallender wyze te handelen.

Het schynt uit de laatste tydingen, dat het legioen niet geslaagd is, om Ermani te bezetten; daar is echter, van alle zyden goede tyding voor de zaak der Koningin, als: eene twist onder de Carlisten, een onderstand van geld van Frankryk, de voortgangen der werving van troepen aldaar, de regtstreeksche tusschenkomst van Engeland enz., terwyl Valencia voor de vrees van de bende van Cabrera schynt bevryd te zyn. Zyne bende, zoo wel als die van El Serrador en de Alcade van Villarcal, hebben La Huetta verlaten, en zyn naar Terruel en Malina terug getrokken. Generaal Rotten vervolgde hen. Het schynt, dat een dergelyk geluk de wapenen van de Koningin elders bekroond heeft. Wy vinden het volgende korte berigt in den *Moniteur*:

"De Carlisten hebben Cerdagne ontruimd. Guerea kwam te Marinet aan slechts twee uren na het vertrek van de Carlisten, die verpligt waren een gedeelte van hunnen buit achter te laten, na een reeks van huizen vernield te hebben. Op den 4 dezer viel deselfde Generaal de Carlisten te Alas aan, doodde eenige hunner manschappen en gaf aan 108 gevangenen de vryheid terug. Zyne brigade ruste zich daarna te Seu d'Urgel uit. Kolonel Sebastien vervolgde den vyand in de rigting van Fournol. Op den 25 ll. viel Eguia, aan het hoofd van 14 bataljons, Generaal Espeleta in het front van Balmaceda aan; maar deze Generaal, die slechts acht bataljons had, verdedigde zich tot het vallen van den avond, zonder zyne standplaats te verliezen. Hy werd den volgenden dag weder zonder een beteren uitslag aangevallen, doch ontving in het gevecht eene geringe wond. Eguia heeft een aanmerkelyke verlies geleden; op den 30 ll. was hy te Llodio. Cordova verliet Vittoria op den 27sten, marcherende op Orduna en Balmaceda met 12,000 man; en Espeleta voegde zich te Losa by hem."

Uit brieven van Madrid schynt het dat Admiraal Chacon bepaaldelyk tot Minister van Marine is aangesteld, zoo dat het spaansche ministerie nu voltallig is.

In de zitting der Procuradores op den 3 legde Mendizabal der kamer ter goedkeuring van de Cortes voor de besluiten van de regentes, betrekkelyk tot het verkoop van de nationale goederen. Deze besluiten werden verwezen tot een byzonder committé.

De stoomboot *Royal Tar*, verliet de rivier van Londen op den 15 Mei, met bestemming naar St. Sebastiaan en Santander, hebbende aan boord 200 rekruten voor het britsche hulp legioen. De *Royal Tar* zal Portsmouth aandoen om omtrent 100 man meer aan boord te nemen. De Luitenant Kolonel Kirby, kommandant van het 1ste regement, benevens verscheidene andere kundige officieren, keeren naar Spanje terug met het bovenstaande vaartuig.— Men heeft ook omtrent 50,000 paar schoenen voor de spaansche armee ingescheept.

Iets belangryks aangaande de Schaaps-teelt.

In het derde stuk des derden deels van het Tydschrift ter bevordering van Nyverheid, uitgegeven door de Nederlandsche Huishoudelyke Maatschappy te Haarlem, onder andere artikels door den zeer beroemden Hoogleeraar A. NUMAN over de belangrykheid der Wolteelt en de behandeling der Schapen met, betrekking tot de voortteling en verzorging der Lammeren, beschreven, ook aangetroffen hebbende eene zeer omstandige beschryving van de grondregels, welke, by het kruisen van verschillende rassen van dat nuttig dier, ten doel hebbende de veredeling der Schapen, behooren te worden opgevolgd, hebben wy het van belang gerekend, daarvan stuksgewyze in ons weekblad aan het publiek mededeeling te doen, niet twyffelende daarmede eene dienst te zullen bewyzen aan elken ingezeten in het algemeen, doch aan de veehoudende planters in het byzonder, en bovenal aan diegenen onder de laatsten, welke bereids proefondervindelyk van de belangrykheid der wolteelt op ons eiland, met opzigt tot de daaruit voortspruitende voordeelen, by overzending der wol naar het Moederland, zich overtuigd hebben.

Het is te hopen dat de volgende handleiding tot de veredeling van het Schaapsras en tot de gevolgelyke verbetering der wol den nayver by alle veehouders zal gaande maken, om de gunstige belangstelling van Zyne Majesteit onzen dierbaren Koning in het lot en in de handels aangelegenheden dezer kolonie voortekomen, met hunne schaapskudden voortebereiden ten einde met een gewenscht gevolg te kunnen gebruik maken van de Rammen van het Spaansche ras, welke op voordragt van den tegenwoordigen Heer Gezaghebber a. i. dezer kolonie, terwyl hoogdezelve zich nog in Nederland bevond, op bevel van Zyne Majesteit den Koning, zouden verkregen worden en bestemd zyn tot verbetering van het Schaapsras in deze kolonie.

In dat vertrouwen zullen wy in dit en in onze volgende nummers plaatsen hetgene de Hooggeleerde Heer NUMAN geschreven heeft

Over de veredeling der Schapen, en de grond-regels, welke, by het kruisen van verschillende rassen behooren te worden opgevolgd.

Daar de veredeling der Schapen voornamelyk berust op het bestier der voortteling, zal het hier de geschikste plaats zyn, om over dit onderwerp te handelen.

Onder veredeling der dieren wordt, in het algemeen, verstaan elke verandering, welke de dieren ondergaan waardoor dezelve, volgens bepaalde oogmerken, verbeterd worden, of meerdere geschiktheid erlangen, ten einde aan de behoeften van den mensch, naar den trap zyner voortgaande beschaving, op de meest voldoende wyze, te beantwoorden. De hoofdbedoeling strekt zich hierby niet zoo zeer uit tot de bevordering van het welzyn der dieren zelve, als wel tot de vermeerdering van 'smenschen eigen voordeel en levensgenot (*). De oogmerken der veredeling zyn verschillende, naar de byzondere bestemmingen, welke de dieren in de landhuishouding bezitten, en de betrekkingen, waarin zy zich tot den mensch bevinden.

Ten aanzien van het Schaap bepaalt zich de veredeling tot de verbetering der ligchamelyke gestalte, en van andere hoedanigheden, welke hiermede gedeeltelyk in een naauw verband staan, zoo als de vleeschgroei, geschiktheid tot vet-wording, de vruchtbaarheid en melkrykheid, doch vooral tot de verbetering der wol. Daar deze als het voornaamste voortbrengsel van het Schaap moet worden beschouwd, en de hoofd-aangelegenheid van deszelfs teelt uitmaakt, is het by voorkeur de wol-verbetering, welke bedoeld wordt, wanneer men over de veredeling der Schapen spreekt.

De regelen, welke hiertoe worden aangewezen, hebben dan ook grootendeels de strekking ter bereiking van het laatstgenoemde oogmerk, hoewel daarby de overige bedoelingen geenszins uit het oog kunnen worden verloren.

Even als by andere dieren, is ook de aanleg tot veredeling by het Schaap reeds daaraan kenbaar, dat het zich voordeeliger ontwikkelt, naarmate het een geschikter voedsel, eene meer zorgvuldige behandeling erlangt, en zich op eenen bodem en in eene luchtstreek geplaatst vindt, welke met deszelfs aard het meest overeenkomen. In deze meer of minder gunstige invloeden toch moet gedeeltelyk het groot verschil worden gezocht, waardoor de rassen en soorten zoo zeer uiteenloopen. Sommige dezer omstandigheden zyn byna als plaatselyk te beschouwen, of toonen hare uitwerking op geringe afstanden. Zoo ziet men, dat de Schapen van hetzelfde ras in de eene streek grooter, vruchtbaarder, melkryker vallen, ja dat de wol eene betere hoedanigheid verkrygt, dan op andere, kort naby gelegene, plaatsen. Het tamme Schaap heeft, ten gevolge der huisselykheid, reeds als van zelf, eene verbetering ondergaan, waardoor het zich van het oorspronkelyke of, wilde Schaap voordeelig onderscheidt. Men kan deze verandering dus eene natuurlyke veredeling noemen, in tegenstelling der kunstmatige, welke meer opzettelyk wordt in het werk gesteld. De werkdadige pogingen tot veredeling zullen de beste gevolgen hebben

(*) Hoe weinig hierby de welstand en het leven der dieren in aanmerking komen, blykt uit de vet-mesting, [illegible] te muizelen, om den aanleg tot vet-wording by hen te versterken, waardoor zy tot een staat van zwakheid worden gebragt, welke onmiddelyk tot verkorting des levens leidt. Zien wy op de verminkingen, welke de [illegible] en om aan den smaak te voldoen, meermalen ondergaan, dan wordt men inderdaad wel eens genoopt de waarheid te erkennen der uitspraak van den zwaarmoedigen ROUSSEAU: *l'homme mutile son chien, son cheval, son esclave; l'homme aime la difformité.*

wanneer dezelve ondernomen worden in zoodanige streken, alwaar de natuurkundige invloeden tot het bedoelde oogmerk het gunstigst medewerken, en de Schapen reeds eenen aanmerkelyken trap van natuurlyke veredeling hebben ondergaan. Dáár toch, waar natuur en kunst elkander de hand bieden, zal men het spoedigst, en op de meest volkomene wyze, zyne wenschen vervuld zien. Men zal zich intusschen, met opzigt tot de Schaapsveredeling, niet by uitsluiting behoeven te bepalen tot zoodanige streken, alwaar de natuur zich geheel geschikt en hulpvaardig betoont. De mensch is in staat, in vele gevallen, door verschillende middelen, te gemoet te komen aan hetgeen in dezen door de Natuur werd onthouden, ja zwarigheden te overwinnen, welke door haar worden in den weg gelegd. Ook hier zal hy, met verstandig overleg en kennis van zaken handelende, kunnen slagen, hoewel dan niet zonder meerdere moeite, en de voortgang trager, ook de beoogde voordeelen minder gereedelyk en overvloedig mogen volgen.

De kunstmatige veredeling is tweevoudig. Dezelve berust namelyk op de bevordering der deugdzaamheid van het ras, zonder vermenging met eenig ander, of door de vereeniging van verschillende rassen. De eerste wyze wordt algemeen *verbetering*, of *veredeling in zich zelve*, ook *inwendige*, *byzondere*, of *individuele veredeling* genoemd (*), ter onderscheiding der tweede of *eigenlyke veredeling*, welke bepaaldelyk den naam van het kruisen draagt. By beide komt de doelmatige regeling der paring, als hoofdzaak, in aanmerking. De laatste wyze wordt ook de overbrenging of mededeeling van vreemd bloed genoemd. Onder *bloed* wordt in de vee-teelt de oorspronkelykheid of zuiverheid der afkomst verstaan. Zoo draagt een Schaaps-ras, hetwelk geheel onvermengd is gebleven, den naam van *volbloed-ras* (†). Door de vermenging van twee rassen, hetzy beide of slechts een derzelve het vol-bloed bezitten, wordt het *half-bloed* voortgebragt. De afstammelingen dezer gemengde voortteling zyn *kruislingen* of *mestiezen*. Zy kunnen als nieuwe speel-soorten worden beschouwd, welke eigene rassen vormen, indien de kruising wordt voortgezet, en de verkregene hoedanigheden, by de nakomelingen, door onderlinge paring, standvastig zyn geworden. Dewyl de kruising met geen ander oogmerk geschiedt, dan om de voordeelige eigenschappen der dieren te bevorderen, zoo wordt deze uitdrukking bepaaldelyk in den zin der veredeling gebezigd. Op zich zelve kan de vereeniging van twee rassen, waardoor verslechtering wordt te weeg gebragt, met even veel regt, kruising worden genoemd (‡).

Door de verbetering tracht men de individuele deugdzame hoedanigheden der beste voorwerpen van beiderlei kunne van hetzelfde ras, of dezelfde soort of verscheidenheid, door onderlinge paring, op de jongen over te brengen, en door voortgezette vereenigingen, de bedoelde eigenschappen meer en meer onder de nakomelingen uit te breiden, en te bevestigen, opdat dezelve standvastig by deze bewaard mogen blyven. Hiertoe wordt dus gevorderd, hetzy men, voor het overige, de verbetering van den ligchaamsbouw, en van andere eigenschappen, of wel hoofdzakelyk of alleen der wol ten doel hebbe, zoodanige voorwerpen van beiderlei kunne te doen paren, welke in uitstekende hoedanigheden het meest met elkander overeenkomen. In zoo ver zy hierin verschillen, bestaat het oogmerk, om het gebrek-

(*) De Duitschers neemen deze wyze van voortteling: *die Inzucht*, en wanneer de paring tusschen de afstammelingen in bloedverwantschap wordt voortgezet: *die Reinzucht.* By de Engelschen wordt de voortteling, zonder vermenging met vreemde rassen, genoemd: *Breeding in and in.* Welke groote vervormingen hierdoor in de dierlyke bewerktuiging kunnen worden voortgebragt, kan blyken uit het voorbeeld van BACKEWELL, die, door de voortgezette verwantschaps-paring van Runderen en Schapen, onder eene eigene behandeling, welke, tot dus ver, niet geheel bekend is geworden, het beengestel tot de helft van deszelfs gewigt verminderde, en daarentegen dat van het vleesch verdubbelde. Hy wist de kortheid en lengte der beenen, en de geheele gedaante der dieren, als naar welgevallen, te wyzigen. Men kon schier zeggen, dat hy de dieren fatsoeneerde, zoo als een ieder zulks naar zynen smaak verlangde. De Schapen, door BACKEWELL op deze wyze voortgebragt, onderscheidden zich door ongemeene vatbaarheid voor den vet-en vleesch groei. Hy verhuurde dusdanige veredelde Rammen eerst, namelyk in 1780, tot 10; later tot 100; in 1786, tot 300, en, sedert dien tyd, meermalen tot 400 guineas voor een enkelen springtyd: zoodat, in 1789, drie Rammen hem 1200, en zeven 2000 guineas opbragten. Hy verkocht ook niet zelden de enkelde Rammen tot 100 guineas.

(†) *Volbloed* en *edel* worden veeltyds, ofschoon te onregt, voor woorden van gelyke beteekenis genomen.— Het eerste drukt de oorspronkelykheid of zuiverheid, het tweede de meeste volkomenheid uit, hetwelk een ras, overeenkomstig deszelfs verschillende geaardheid, bezit. Een volbloed-ras, zelfs het meest zuivere, kan, door vernalatiging, zoo zeer in deugd afnemen, dat het ophoudt edel te zyn, ofschoon het nog altyd als onvermengd en zuiver te beschouwen zy. Het is nu evenwel nog vatbaar, om, door de verbetering in zich zelve, wederom veredeld te worden.

(‡) Men zal aan de natuurlyke verbetering der Schapen, doch vooral aan de bemoeijing van den mensch, met opzigt tot derzelver paring, het ontstaan van zoo vele uiteenloopende rassen mogen toeschryven, als er thans gevonden worden. ELSNER, merkt aan, dat, indien de Schaapsstammen aan zich zelve waren overgelaten geworden, deze zich alle zouden vermengd hebben, waarby wel een gering verschil, door den invloed van het klimaat en der voedsels, tusschen dezelve, wat den ligchaams-vorm en de wol betreft, zou zyn voortgebragt, doch dat zy zich niet tot hoofd-rassen, die zich door wezenlyke kenmerken van elkander onderscheiden, zouden hebben gevormd. Het is intusschen buiten twyfel, dat onder de huisdieren, en zelfs ook onder de wilde dieren, zonder opzettelyk toedoen van den mensch, nieuwe speelsoorten en rassen worden voortgebragt.

kige van het eene voorwerp, door het meer volkomene van het ander, by het voortbrengsel te verbeteren of geheel te doen vervangen. Voor de wol-verbetering komt het er vooral op aan, dat alleen Rammen en Ooijen tot de voortteling worden gebezigd, welke, zoo veel mogelyk, de beste wol dragen van de soort, die men wenscht voort te brengen, moetende de voorwerpen, welke slechtere wol bezitten, zorgvuldig buiten de paring gehouden, maar voor de slagtbank bestemd, en uitgemonsterd worden. Men zal reeds by de lammeren, die slechts weinige weken oud zyn, kunnen ontwaren, of derzelver wol zich door fynheid, zachtheid, gelykheid, volheid, geslotenheid der vacht, en andere eigenschappen, kenmerkt. Over den verschillenden invloed, welke de Ram en Ooi op de lammeren uitoefenen, zal aanstonds nader worden gesproken. Dezelfde uitwerking, welke te dezen aanzien by de paring van verschillende rassen plaats heeft, geldt ook opzigtelyk de veredeling in zich zelve.

De uitkiezing der voorwerpen behoort, by aanhoudenheid, te worden voortgezet, ook dan, wanneer de kudde bereids tot eene aanmerkelyke verbetering is gebragt. Zulks is noodig, zoowel ten einde dezelve gelykmatig in de verbeterde hoedanigheid der wol te doen deelen, en deze by voortduring nog meer te bevorderen, als om dat meermalen, by de afstammelingen, een terugslag der wol tot de vorige mindere deugdzaamheid plaats heeft. Ook deze voorwerpen moeten steeds op nieuw uit de kudde verwyderd, ten minste van de voortteling geheel uitgesloten worden. De schifting of uitkiezing blyft daarom altyd, zelfs by kudden van de hoogste veredeling, noodzakelyk, indien dezelve, niet, vroeg of laat, aan eene onvermydelyke verbastering en teruggang zal worden bloetgesteld.

Door het opvolgen van dezen regel alleen, zal men het inderdaad by alle Schaaps-rassen ver in de verbetering der wol kunnen brengen, ten einde hare waarde te verhoogen. Ja, indien dezelve met naauwgezetheid werd in acht genomen, zoo bestaat er weinig twyfel, of onze lange wollen zouden eene zoodanige deugdzaamheid verkrygen, dat sommige zouden kunnen dienen voor velerhande, zeer keurige, zoogenaamde gladde stoffen, hoedanige thans meer dan voorheen vervaardigd worden. Men zal zulks te meer mogen verwachten, dewyl de lange of kamwollen gemakkelyker en spoediger tot een zekeren trap van volkomenheid kunnen worden gebragt, dan de korte wol-soorten, geschikt voor de kaarding en volling.

Is intusschen de veredeling in zich zelve steeds uit haren aard langwylig, zy vordert een aanmerkelyk tydsverloop, by slechte, onveredelde, land-Schapen, of ook by rassen, wier wol van de vroegere deugdzaamheid ten eenemale is ontaard. Bevinden zich toch, onder deze geene voorwerpen, die op eene voordeelige onderscheiding aanspraak kunnen maken, zoo zal men daarby van eene inwendige veredeling naauwelyks eene eenigzins voldoende uitwerking mogen verwachten, althans niet binnen zoodanigen tyd, welke aan den ondernemer vooruitzigten op de belooning zyner moeite aanbiedt. Hier zal men alleen kunnen slagen, ten einde voordeel te erlangen, met zich te bedienen van Rammen uit oorspronkelyke edele rassen, of die tot een hoogeren en gevestigden trap van kunstmatige veredeling gebragt zyn, ten einde, door deze met de inlandsche moeder-Schapen, de kruisings-voortteling te bewerkstelligen. Tot de verfyning der lange of kamwollen zullen de Rammen van sommige Engelsche Rassen het meest in aanmerking komen.

Voorts, hoewel, door de veredeling in zich zelve, de wol van een bepaald ras, onder eene zorgvuldige en aanhoudende bemoeying, de verlangde betere eigenschappen moge kunnen erlangen, waarvoor zy vatbaar is; zoo blyft evenwel derzelver natuurlyke aard, in zeker opzigt, onveranderd. Men zal namelyk, op de bedoelde wyze, de lange, slechte, wollen geenszins in korte, kroeze, noch omgekeerd deze in gene veranderen.— Deze eigenschappen zyn in de byzondere gesteldheid der Schapen gegrond, en hangen met de inwendige bewerktuiging te zamen, welke zich niet laten veranderen, zonder dat de menging des ligchaams worde veranderd. Wenscht men derhalve een ander karakter aan de wollen mede te deelen, dan wordt de kruisings-paring gevorderd van langwollige met kort wollige Schapen (*).

(*Het vervolg hierna.*)

(*) Door de veredeling in zich zelve, zegt SCHMALZ, zal men uit een gemeen ras van Schapen wel een stam kunnen vormen, hetwelk eene fynere wol draagt dan de meeste voorwerpen voor de veredeling bezaten.— Eene lange en fyne kamwol zal zich op deze wyze het spoedigst laten voortbrengen. Ook zal men weldra, by vele stammen, de vatbaarheid tot vet-wording kunnen vestigen. Doch moeijelyk wordt een gemeen Schaapsras, door de enkele veredeling in zich zelve, tot een zoodanig gevormd, hetwelk met dat der Merinos overeenkomt, of daar naar gelykt, tenzy welligt in het geval, dat de gemeene Schapen veel fyne pluim-wol onder de boven- of dek- haren mogten bezitten; maar ook dan nog zal de veredeling zeer langzaam voortgaan.

Deze Courant wordt gedrukt en uitgegeven ter Drukkery van A. L. S. MULLER & J. F. NEUMAN wz., in de Willemstad, Breede Straat, Huis No. 76. De prys derzelve is f 12. 'sjaars, te betalen om de drie maanden. De prys der Advertentien is 25 Centen per regel, doch voor eene Advertentie van slechts een regel, betaalt men 50 Centen.